

Modul 3

Finne bøker

Finne bøker

Innholdsfortegnelse:

- Søking
- Problemløsning
- BIBSYS
- Vurdere søkeresultat/referanse
- Skaffe bøker
- Elektroniske bøker
- Mitt BIBSYS
- Oppsummering

I denne modulen skal du lære å søke etter og få tak i de bøkene du har behov for i studiene dine.

Det er viktig å bruke fagbøker i studiene fordi de gir både bredde og dybde innen et emne. Et kapittel i en bok kan være akkurat det du trenger for å skrive en kort oppgave eller presentere et emne muntlig.

NB! Det tar tid å skrive og gi ut bøker, så ikke let etter stoff fra siste halvår der.

Bruk bøker:

- Når du trenger mye informasjon om et emne, person, hendelse
- For å sette emnet ditt inn i en større sammenheng
- For å lære hvordan emnet ditt har blitt behandlet av flere forskere

De fleste bøker finnes i trykte utgaver, men flere og flere kommer i elektronisk fulltekst på nett, som E-bøker.

SØKING

Når du skal søke etter litteratur i databaser på internett, må du velge base som er relevant for det du søker etter.

Du må vite:

- om du trenger bøker, artikler i tidsskrift eller aviser
- hva basen inneholder og hvordan den er bygd opp
- hvilket språk basen dekker
- hvilket faglig nivå innholdet har
- hvilket søkespråk basen har

Søkespråk er den måten du søker i basen, det er ikke likt i alle baser, men en del viktige prinsipper er felles. De aller fleste basene har også gode hjelpesfunksjoner der du får vite hvordan du søker i dem.

Finn gode ord og begrep å søke etter

Før du starter søket

Spør deg selv:

- Finnes det andre ord som kan brukes i søkingen, synonym eller lignende begrep
- Er ordet riktig skrevet
- I engelske baser, har du fått dekkende engelsk ord eller termer for søkingen din
- Er søkeordet for generelt eller for spesielt

Trunkering eller ordforkortning er en effektiv måte å søke på ord med ulike endelser. Du legger til et trunkeringstegn etter en del av ordet. Det finnes forskjellige trunkeringstegn:

- ? er trunkeringstegn i Bibsys, vår viktigste base
- * er et svært vanlig trunkeringstegn
- ! og \$ finnes også.

I noen baser kan du også trunkere i begynnelsen av ord (venstretrunkering) og inne i ord. Dette får du vite i hjelpeteksten i basen.

Eksempel på

- høyretrunkering : Barn? Gir treff på barn, barns, barna, barndom, barnehage osv
- Trunkering inne i ord : wom?n gir treff på både woman og women

HVORDAN FÅ MER PRESISE TREFF?

I fritekstfeltet får du treff på ord fra hele databasen, også fra sammendrag og institusjonsnavn. Fritekstfelt blir også kalt alle felt, valgfrie søkeord o.a. i engelske baser heter det keyword search. Du kan søke på både forfatter, tittel og emne i fritekstfeltet. Fritekstsøking kan gi for mange og upresise treff. For eksempel får du artikler både av og om forfatteren i fritekstsøk.

Du kan søke mer presist på :

- Emne, ved å bruke emneord (subject i engelsk søkespråk).
Emneordene brukes for å beskrive innholdet i boken eller artikkelen. De fleste databaser har thesaurus, eller indeks over emneordene.
- Forfatter, ved å søke i forfatterfeltet,
da får du bøker og artikler av forfatteren. I emne ordsfeltet, får du bøker og artikler om forfatteren.

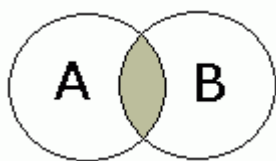
Forfatternavnet skrives rett fram i noen baser. I andre baser skrives de i invertert, omvendt rekkefølge eks. ibsen, henrik

Mange baser har også et tittelfelt der du kan søke på ordene i bok- eller artikkeltittel.

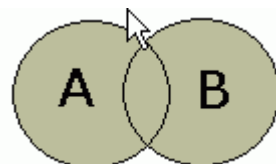
Kombinasjonssøking er en viktig funksjon når du søker i databaser. Du kan begrense eller utvide søkene dine med boolsk søketeknikk

Du bruker boolske operatører mellom ordene eller søkefeltene. De vanligste er OG, ELLER, IKKE, alternativt AND, OR, NOT avhengig av basens søkespråk.

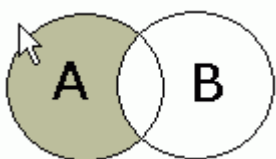
Nedenfor ser du **eksempler på boolsk søketeknikk**.

OG / AND
historie AND norge (A AND B)
Gir treff der begge ordene er med

ELLER / OR
Reklame OR annonsering (A OR B)
Brukes vanligvis for å kombinere synonymer eller emner. Gir treff der begge eller ett av begrepene forekommer

IKKE / NOT
Husdyr NOT hest (A NOT B)
Brukes for å utelate en term (minsker treffmengden). Bør brukes med forsiktighet. Du kan risikere at for mye tæs bort.

FANT DU FOR MANGE BØKER?

- Avgrens søket. De fleste databaser lar deg avgrense søket ved hjelp av år, språk, publikasjonstype eller andre faktorer
- Finn mer spesifikke søkeord. Du får bedre søkeresultat ved å søke på children and depression enn å søke på child psychology
- Kombiner flere emneord for å et mer presist søk

Fant du for få bøker?

- Bruk trunkering
- Søk med andre ord eller synonymer
- Prøv å utvide søket ditt
- Sjekk at søkeordene er riktig skrevet

BIBSYS

BIBSYS er en beholdningsdatabase for bibliotekene ved alle universitet, høyskoler og en rekke fagbibliotek i Norge.

I BIBSYS er det registrert både trykt og elektronisk materiale:

- bøker
- rapporter
- hovedfags-/mastergradsoppgaver
- doktorgradsavhandlinger
- aviser
- tidsskrifter
- lyd og noter

Du finner ikke tidsskriftartikler i BIBSYS. Se modulen [Finne artikler](#)

I BIBSYS kan du bestille og reservere bøker fra Universitetsbiblioteket (UBiT) og andre biblioteks samlinger.

BIBSYS kommer i ny versjon i løpet av mars 2005. Eksempler på søk og testoppgaver vil bli forandret når ny versjon kommer.

Se [søkeeksempel i BIBSYS \(nytt dokument\)](#)

VURDERE SØKERESULTAT/REFERANSE

Når du har funnet fram til litteraturreferanser, bør du vurdere om dette er en bok du vil ha nytte av. Se blant annet etter:

- Hvilket språk den er skrevet på
- Er emnet relevant for ditt behov
- Er den ajour i forhold til det du skal ha stoff om

Du må merke deg opplysningene i litteraturreferansen for å få tak i boka

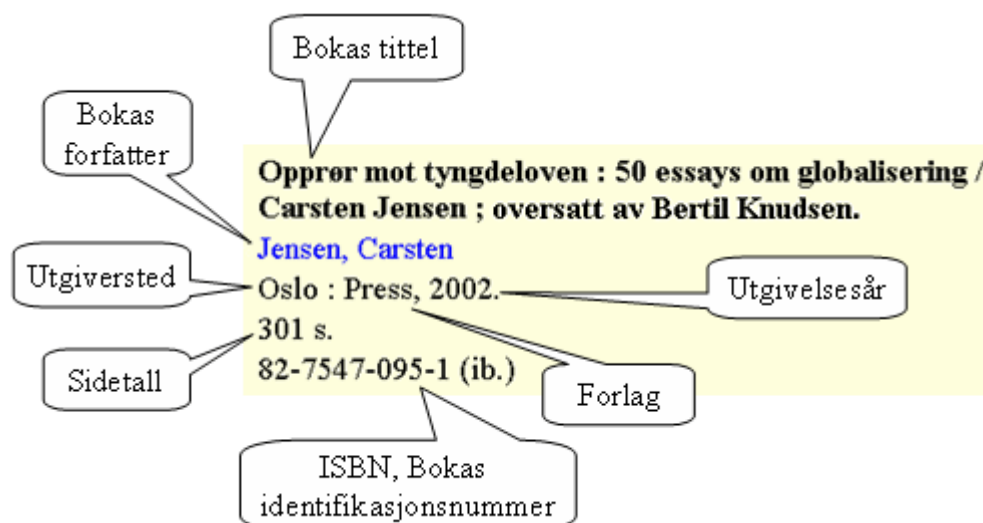
- Forfatter(e) eller redaktør(er)
- Tittel
- Utgiversted
- Utgivelsesår
- Antall sider
- ISBN (International standard book number)

Hvis litteraturreferansen er fra en bibliotekskatalog står også:

- Hvilket bibliotek som eier boka
- Hvor boka står i biblioteket

Hvis du har funnet boka i Bibsys, vår bibliotekskatalog, vil det stå hvor boka finnes og du henter den selv på hylla eller bestiller den (se skaffe bøker på neste side). Hvis du har funnet den i en annen base eller litteraturliste, må du merke deg opplysningene i referansen for å få tak i boka på annen måte, bestille den via biblioteket eller kjøpe den.

Her får du et eksempel på en referanse til en bok:

SKAFFE BØKER

Ved å klikke på UBIT på listen over eierbibliotek, vil du få fram opplysninger om hvor boka, videoen, cd'en etc., er oppstilt i det enkelte bibliotek. Bøkene er oppstilt etter emner og innenfor hvert emne er de oppstilt alfabetisk etter forfatter eller tittel.

Eks. på oppstilling:

The screenshot shows the BIBSYS web interface. At the top, there's a navigation bar with 'Ask - Dokument' highlighted. Below it, a search bar shows '[Søk] [Treffliste] [Dokument] [Bestill]'. The main content area displays details for the book 'Røtter og føtter : identitet i en omskiftelig tid / Thomas Hylland Eriksen'. It includes the author 'Eriksen, Thomas Hylland', year '2004', publisher 'Oslo : Aschehoug', ISBN '82-03-22961-1 ib.82-525-5182-3 ib.', and page count '227 s.'. The subject 'Emner' is listed as 'Identitet | sosialantropologi | Individualisme | Identitet : Sosialpsykologi | Sosialantropologi | Kulturmøte : Sosial endring'. To the right, there's a book cover image. Below the details, a table shows the library locations and loan status.

Bibliotek	Hvor er dokumentet	Utlånsstatus
Universitetsbiblioteket i Trondheim		
DRAG/SNK	O 608	[Oppstilt Stiklestad]
Biblioteket Dragvoll	302.5 Eri	[Korttid] / UTLÅNT (IKKE FJERNLÅN)
Biblioteket Dragvoll	302.5 Eri	[Korttid] / UTLÅNT (IKKE FJERNLÅN)
Biblioteket Dragvoll	302.5 Eri	[Dagslån] (PENSUM SANT 1001)
GUNNERUSBIBLIOTEKET	B 144354	UTLÅNT

A callout box points to the 'Hvor er dokumentet' column with the text: 'Hvor er dokumentet Sier hvor boka befinner seg'.

Er boka utlånt, kan du reservere den ved å bruke funksjonen «Bestill lån». Du blir da satt på venteliste. Vi sender beskjed til deg (e-post/sms) når det er din tur til å låne boka. Hvis boka finnes ved andre UBIT-avdelinger, bruker du også funksjonen «Bestill lån».

Hvis UBIT ikke eier boka, kan vi låne den inn fra et annet bibliotek. Du bruker den samme funksjonen som når du reserverer bøker «Bestill lån». Biblioteket kan også låne inn bøker fra bibliotek utenfor BIBSYS-samarbeidet. Innlån av bøker er gratis for studenter. Det er ulik praksis ved de enkelte UBIT-avdelinger for hvor mange bøker du kan låne fra andre bibliotek samtidig.

Låneregler: <http://www.ub.ntnu.no/omubit/laneregler.html>

ELEKTRONISKE BØKER, E-BØKER

Eksempel på E-bok i BIBSYS:

BIBSYS Ask - Treffliste

[Søk] [Treffliste] [Dokument] [Bestill]

Bibliotekbasen: 16

Resultat av søket: ord i tittel = human development og materiale = E-Bøker

Viser: 1 - 10 Totalt antall: 16

☐ Tittel	Forfatter	År	Materiale
☐ 2004:162: Human and ecological problem solving through radical design thinking : analyses and development of design theory and design framework based on long-te	Wigum, Kristin Støren	2004	

I elektroniske bøker, E-bøker kan du søke etter emner, forfattere etc i alle E-bøkene fra samme E-bokleverandør. Du kan lage dine egne notater, understrekninger osv.

E-bøkene finner du i bibliotekets katalog, BIBSYS. Pålogging, lånetid og bruk av E-bøker er forskjellig fra leverandør til leverandør.

Du kan også gå direkte til leverandørene via bibliotekets hjemmeside under E-bøker:

http://www.ub.ntnu.no/litteratur/eress_ebok.html

Bøkene er bare tilgjengelig fra PCer tilknyttet NTNUs nett. Muligheter for å omgå dette finner du her:

http://www.ub.ntnu.no/litteratur/tekn_veil_er.html

MITT BIBSYS

I Mitt BIBSYS kan du holde oversikt over dine lån og bestillinger i tillegg til at du selv kan fornye lån av bøker som eies av UBiT.

Du finner Mitt BIBSYS gjennom BIBSYS :

http://wgate.bibsys.no/servlets/bibservfri/logon?_sjn=in&_sjn=in

Se [søkeeksempel på Mitt BIBSYS \(nytt dokument\)](#)

DU HAR FULLFØRT MODULEN FINNE BØKER

Du har lært å:

- Søke etter bøkene du har behov for
- Vurdere søkeresultatet ditt
- Få tak i bøkene du vil ha

